

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยได้นำผลการ 2 วงรอบ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาม ความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพ และปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21
3. ผลการติดตามผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

การพัฒนาในวงรอบที่ 1

1. สภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21

การวางแผน

การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีขั้นตอนและการดำเนินการ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสอบถามความคิดเห็น แล้วนำข้อมูลมาประชุมร่วมกัน เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ศึกษาโดยการสัมภาษณ์และสอบถามความคิดเห็นสภาพปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครู

1.1.1 การสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยใช้แบบสัมภาษณ์ดังตัวอย่างการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน การจัดทำแบบฟอร์มการจัดเก็บเอกสาร ยังไม่เป็นระเบียบ...”

(นครไทย คำเพชรดี, สัมภาษณ์, 9 มิถุนายน 2559)

“...ครูมองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย...”

(พนิดา เทพคนดี, สัมภาษณ์, 9 มิถุนายน 2559)

“...มีการเปลี่ยนแปลงครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนบ่อย ทำให้การดำเนินการดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง...”

(ณัฐสุดา น้อยอาษา, สัมภาษณ์, 9 มิถุนายน 2559)

“...นักเรียนบางคนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ แต่งกายไม่ถูกระเบียบ มีนิสัยก้าวร้าว...”

(สมสมัย คำภูษา, สัมภาษณ์, 13 มิถุนายน 2559)

“...ไม่ค่อยได้รับความข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน...”

(หทัยา แก่นจำปา, สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2559)

“...นักเรียนไม่เห็นความสำคัญเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ครูนำมาใช้...”

(ภราดร สิงห์สิทธิ์, สัมภาษณ์, 15 มิถุนายน 2559)

“...ผู้ปกครองของนักเรียนเข้าใจว่านักเรียนมาโรงเรียนทุกวันแต่บางครั้งนักเรียนบางคนไม่เข้าห้องเรียน หนีเรียน ผู้ปกครองไม่ทราบ...”

(สยาม กมลสาร, สัมภาษณ์, 16 มิถุนายน 2559)

สรุปได้ว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พบว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำแบบฟอร์ม การจัดเก็บเอกสาร ของครูที่ปรึกษายังไม่เป็นระบบระเบียบ ครูที่ปรึกษามองเห็นคุณค่าและความสำคัญ ของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย และมีการเปลี่ยนแปลงครูผู้รับผิดชอบโครงการบ่อย ทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนขาดความต่อเนื่อง นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ แต่งกายไม่ถูกระเบียบของทางโรงเรียน มีนิสัยก้าวร้าว ผู้ปกครองเข้าใจว่านักเรียนมาโรงเรียนทุกวัน แต่นักเรียนบางคนไม่เข้าห้องเรียน ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมองเห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังไม่เข้มแข็ง ไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่

1.1.2 ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า ปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังผลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล ดังตัวอย่างสัมภาษณ์ ดังนี้

“...ครูที่ปรึกษาขาดการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนทำงานร่วมกันเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน...”

(พนิดา เทพคนดี, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“...ครูที่ปรึกษาออกเยี่ยมบ้านนักเรียนไม่ครบทุกคน ทำให้ไม่รู้ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนอย่างแท้จริง...”

(อติคม แสงพรมชาติ, สัมภาษณ์, 17 มิถุนายน 2559)

“...ขาดผู้เชี่ยวชาญในการในการให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน...”

(มยุรี คำสิงห์, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2559)

“...ไม่มีการโฮมรูมในตอนเช้าก่อนที่จะเริ่มเรียน ทำให้บางครั้งนักเรียนบางคนชอบมาสาย และหนีเรียนเป็นประจำ...”

(ชรินทร์ ยามดี, สัมภาษณ์, 20 มิถุนายน 2559)

“...เพื่อนบางคน หนีเรียน นิสัยก้าวร้าว ชอบข่มขู่ ลักขโมย อยากให้ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเหล่านี้...”

(เรณูมาศ บุศราคม, สัมภาษณ์, 22 มิถุนายน 2559)

“...โรงเรียนไม่มีโครงการเสริมสร้างรายได้ระหว่างเรียนกับนักเรียน...”

(พนิดา จันมี, สัมภาษณ์นักเรียน, 22 มิถุนายน 2559)

สรุปได้ว่า ปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ครูที่ปรึกษาขาดการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนทำงานร่วมกัน ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนไม่ครบทุกคน ขาดการนิเทศติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อนักเรียนมีปัญหาส่วนมากจะไม่ค่อยปรึกษาครูที่ปรึกษา ชอบอยู่คนเดียวหรือไม่ก็หาทางออกที่ไม่ดี เช่น คบเพื่อนไม่ดี ติดยาเสพติด หนีเรียน มีนิสัยก้าวร้าว ชอบข่มขู่เพื่อนนักเรียนด้วยกัน โรงเรียนไม่มีการส่งเสริมการสร้างรายได้ระหว่างเรียนกับนักเรียนครูผู้ปกครองนักเรียน

1.1.3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ดังตัวอย่างสัมภาษณ์ดังนี้

“...ยังไม่ค่อยเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน...”

(ฤทัยรัตน์ จันอ่อน, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2559)

“...เคยได้รับการอบรมมาบ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการคัดกรอง นักเรียนอย่างเต็มที่...”

(สุธารัตน์ รัตนโคตร, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2559)

“...ยังไม่ได้รับอบรมเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ไม่เข้าใจในวิธีการขั้นตอนที่ถูกต้อง...”

(อนุกุล เจริญท้าว, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2559)

“...การดำเนินงานคัดกรองนักเรียน มีความยุ่งยากหลายขั้นตอน...”

(กาญจนา คำผาย, สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน 2559)

“...ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนดีเท่าที่ควร...”

(ตุ้ย จันทะผา, สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน 2559)

“...ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียนยังไม่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเต็มที่...”

(ทวี ทิพนทร, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2559)

“...ครูที่ปรึกษาควรใช้กิจกรรมโฮมรูมตอนเช้าทุกวัน เพื่อจะได้รู้ว่านักเรียนคนไหนไม่มาเรียน หรือมาแต่ไม่เข้าเรียน จะได้รายงานให้ผู้ปกครองทราบทันที...”

(แสงจันทร์ วาดเมือง, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2559)

“...ครู ผู้ปกครองและชุมชน ควรมีการประสานงานกันตลอดเวลาเพื่อช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน...”

(พิเชษฐ์ หงษา, สัมภาษณ์, 5 กรกฎาคม 2559)

สรุปได้ว่า 1.สภาพ ความรู้ความเข้าใจ ความต้องการและความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครู และผู้ปกครองนักเรียนบางคน ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษามองเห็นคุณค่าและความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับน้อย การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อนำข้อมูลนักเรียนมาใช้ในการคัดกรองนักเรียน ก็ดำเนินการไม่ได้ดีเท่าที่ควร 2. ปัญหา ด้านความรู้ความเข้าใจ พบว่า ครูมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบโครงการระบบดูแลนักเรียนบ่อย มีครูย้ายเข้าย้ายออกบ่อยครั้งทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความไม่ต่อเนื่อง และขาดการประชุมปรึกษาหารือหรือวางแผนการทำงานร่วมกัน และขาดการนิเทศภายในอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ก็ไม่ค่อยได้รับข้อมูลข่าวสารหรือการประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนักเรียนมีปัญหาที่ปรึกษาครูที่ปรึกษา ครูที่ปรึกษาอยากให้ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาอบรมให้ความรู้และคำแนะนำ เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างถูกวิธี นักเรียนอยากให้ครูช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหา เช่น หนีเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบ มีนิสัยก้าวร้าว ชอบข่มขู่ ลักขโมย เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มนี้ให้ดีขึ้น และควรส่งเสริมนักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน ส่วนครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองและชุมชน ควรมีการประสานงานกันตลอดเวลา เพื่อ

ติดตามนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

1.1.4 การสอบถามโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาสิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ดังตาราง 9

ตาราง 9 ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาสิก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

รายการประเมิน	ค่าสถิติ(N = 11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. กระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	1.64	0.50	น้อย
2. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	2.73	0.47	ปานกลาง
3. การพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของโรงเรียน	1.82	0.40	น้อย
4. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	2.36	0.50	ปานกลาง
5. การป้องกันและแก้ปัญหา	2.27	0.47	น้อย
6. การจัดทำระเบียบนักเรียน	2.55	0.52	ปานกลาง
7. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	2.27	0.47	น้อย
8. การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรอง	2.18	0.40	น้อย
9. การจัดกิจกรรมไฮมรุม	2.09	0.54	น้อย
10. การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	2.45	0.52	น้อย
11. การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น	2.55	0.52	ปานกลาง
12. การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	2.64	0.50	ปานกลาง
13. การจัดกิจกรรมชมเสริม	2.27	0.47	น้อย
14. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.45	0.52	น้อย
15. การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy)	2.36	0.50	น้อย
16. การสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน	2.45	0.52	น้อย

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ(N = 11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
17. การพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ	2.09	0.30	น้อย
18. การประสานงานกับครูที่รับช่วยเหลือ นักเรียนต่อ	2.18	0.40	น้อย
รวม	2.29	0.27	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงระดับการประเมินจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น การจัดทำระเบียบนักเรียน การจัดกิจกรรมในห้องเรียน ส่วนข้อที่เหลือการประเมินอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 10 ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 21

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 ระบบผสม	2.91	0.30	ปานกลาง
1.2 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	2.55	0.52	ปานกลาง
รวม	2.73	0.16	ปานกลาง
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน	2.18	0.40	น้อย
2.2 พิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ ของโรงเรียน	2.09	0.30	น้อย
รวม	2.14	0.07	น้อย

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูม	2.55	0.52	ปานกลาง
3.2 การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	2.45	0.52	น้อย
รวม	2.50	0.26	น้อย
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา			
4.1 การศึกษาเบื้องต้น	2.73	0.47	ปานกลาง
4.2 การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	2.82	0.40	ปานกลาง
4.3 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	2.55	0.52	น้อย
4.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.64	0.50	ปานกลาง
4.5 การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	2.45	0.52	น้อย
4.6 การประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน	2.55	0.52	น้อย
รวม	2.62	0.05	ปานกลาง
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 วิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	2.36	0.50	น้อย
5.2 ประสานงานกับครูที่รับกับนักเรียนต่อ	2.45	0.52	น้อย
รวม	2.41	0.01	น้อย
รวมทั้งสิ้น	2.46	0.10	น้อย

จากตาราง 10 พบว่า ครูมีความสามารถในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และการส่งต่อนักเรียน การประเมินอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา และการส่งเสริม และพัฒนานักเรียน

ตาราง 11 ความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคาม
พิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 21

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. ระบบฯ จะทำให้ท่านเข้าใจนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหา	3.91	0.54	มาก
2. ระบบฯ จะทำให้ครูมีแนวทางการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	4.45	0.52	มาก
3. ระบบฯ จะทำให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หรือ หน่วยงานอื่นๆ มีการประสานงานร่วมกัน	4.00	0.45	มาก
4. ระบบฯ จะทำให้ท่านได้พัฒนาตนเองใน ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.18	0.60	มาก
5. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จะมีผลต่อนักเรียน			
5.1 นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือจากครู อย่างทั่วถึงและใกล้ชิด	4.00	0.63	มาก
5.2 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู เป็นไปได้ด้วยดีและอบอุ่น	3.91	0.70	มาก
5.3 นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.55	0.52	มากที่สุด
5.4 นักเรียนได้รับการพัฒนาตัวเองในด้าน ต่างๆ เช่น ด้านการเรียน ด้านความฉลาดทาง อารมณ์ ด้านสุขภาพ	3.82	0.40	มาก
รวม	4.07	0.13	มาก
รวมทั้งสิ้น	4.10	0.05	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ คือ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ระบบฯ จะทำให้ครูมีแนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระบบฯ จะทำให้ท่านได้พัฒนาตนเองในด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีผลต่อนักเรียน จะทำให้ครูมีแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จากการศึกษาสภาพและปัญหา การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ และการสำรวจความคิดเห็นของครู พบว่า การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ในโรงเรียนยังไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ เพราะครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูดูแลนักเรียนไม่ทั่วถึง นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น พฤติกรรมขาดเรียนบ่อย มาเรียนสาย หนีเรียน ขาดระเบียบวินัย ไม่มีความรับผิดชอบ การแต่งกายไม่ถูกระเบียบของโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประชุมปรึกษาหารือ โดยใช้แนวทางแก้ไขปัญหาคณาจารย์ ประกอบด้วย การศึกษาดูงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายในเสมอ

1.3 ประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้นำเนิมนการประชุมร่วมกันเพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในวันศุกร์ ที่ 15 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2559 ตั้งแต่เวลา 15.30 – 17.00 น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยร่วมกันศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ สภาพและปัญหา ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21 และหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเอง ดังนั้นที่ประชุมจึงมีมติให้ดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับครูโดยกำหนดแนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ มีกำหนดระยะเวลา

การประชุม 1 วัน และ 3) การนิเทศภายใน ดังผลการสะท้อนความคิดเห็นในการประชุม ผู้ร่วมประชุมทั้งฝ่ายบริหารและครูผู้สอน ดังผลการสัมภาษณ์ดังนี้

“... นโยบายด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นนโยบายสำคัญที่พวกเราทุกคนต้องให้ความสำคัญ เพื่อให้ครูทุกคนสามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ จึงให้ช่วยกันตระหนัก เห็นความสำคัญ เห็นคุณค่า มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ...”

(ปราโมทย์ คำเพชรดี, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

“... เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือ มีประสิทธิภาพ จำเป็นที่ครูทุกคนจะต้องมีส่วนร่วม ช่วยกันหาแนวทางพัฒนาการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกัน ...”

(อภิรัฐ แสงลี, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

“... ครูควรได้รับการอบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่น ...”

(วัลลภ เกื้ออินสกุล, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

“... ต้องอบรมเกี่ยวกับกรดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนอย่างถูกวิธี เพราะครูจะสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามกระบวนการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ...”

(นครไทย คำเพชรดี, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

“... ควรจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ...”

(กรรณิการ์ แยมงาม, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

“... ควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูอย่างสม่ำเสมอ ...”

(เบ็งกาฬ ทองคำ, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

“... ต้องเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งครูผู้ปกครอง ต้องร่วมมือกัน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางที่ถูกต้อง ...”

(วิเชียร หมื่นศรี, อภิปราย, 15 กรกฎาคม 2559)

สรุปจากการประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่ประชุมได้มติให้มีการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครูโดยการจัดทำเป็นโครงการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) การนิเทศภายใน

2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.1 แนวทางในการพัฒนา

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยการวิเคราะห์สภาพ และปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มาร่วมกันอภิปราย หาแนวทางการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีแนวทางพัฒนาที่สรุปร่วมกัน

3 แนวทาง ประกอบด้วย

2.1.1 การศึกษาดูงาน

2.1.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1.3 การนิเทศภายใน

โดยผู้วิจัยได้ประชุมชี้แจงให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ทราบเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา และทุกคนเต็มใจและยินดีที่จะเดินทางไปศึกษาดูงานและเข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตลอดจนรับการนิเทศภายใน ให้ความช่วยเหลือร่วมปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

2.2 การวางแผนปฏิบัติการ

การวางแผนปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้วางแผนปฏิบัติการตามแนวทางในการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) การศึกษาดูงาน ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม 2559 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการ ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม 2559 และ 3) การนิเทศภายใน กำหนดไว้ 2 ระยะดังนี้ รอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2559 ถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2559 และวงรอบที่ 2 ระหว่างวันที่ 1

พฤษภาคม 2559 วันที่ 16 ธันวาคม 2559

ตอนที่ 2 ดำเนินการตามแนวทางพัฒนาศักยภาพ ในการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2. ชั้นปฏิบัติการ

2.1 การศึกษาดูงาน ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้กำหนดไปศึกษาดูงานที่ โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 ซึ่งเป็นโรงเรียน ต้นแบบในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม 2559 ดังตาราง 12

ตาราง 12 กำหนดการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 21 ระหว่างวันที่ 26 สิงหาคม 2559

26 สิงหาคม 2559		
เวลา	07.00 – 08.00 น.	ออกเดินทางจากโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ถึงโรงเรียนเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
	08.30 – 12.00 น.	ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน
	12.00 – 13.00 น.	พักรับประทานอาหาร
	13.00 – 16.00 น.	ศึกษาแนวทางการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อนักเรียน
	16.00 น.	เดินทางกลับที่พัก

2.2 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้จัดทำโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยมี ขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

2.2.1 เขียนโครงการ และเสนอขออนุมัติโครงการการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับขั้นตอน

2.2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2.3 ประสานงานกับวิทยากร บุคลากร และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการตามกำหนดการ ดังตาราง 13

ตาราง 13 กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาเชิงศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการดำเนินการ
29 สิงหาคม	08.30 – 09.00 น.	- ลงทะเบียน
2559	08.30 – 09.00 น.	- พิธีเปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดย นายปราโมทย์ คำเพชรดี ผู้อำนวยการ โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
	09.00 – 09.30 น.	- แบบประเมินผลความก้าวหน้าก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการก่อนพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
	10.00 – 10.30 น.	- แจกเอกสารการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และบรรยายพิเศษเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน - วิทยากร : นายบัณฑิต ชุมแวงวาปี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 3

ตาราง 13 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการดำเนินการ
29 สิงหาคม 2555	10.30 – 10.45 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
	10.00 – 11.30 น.	- แนวปฏิบัติการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
	11.30 – 12.00 น.	- แนวปฏิบัติการคัดกรองนักเรียน
	12.00 – 13.30 น.	- พักรับประทานอาหารกลางวัน
	13.00 – 13.30 น.	- แนวปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน
	13.30 – 14.00 น.	- แนวปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา
	14.00 – 14.15 น.	- พักรับประทานอาหารว่าง
	14.15 – 15.15 น.	- แนวปฏิบัติการส่งเสริมต่อนักเรียน
	14.45 – 15.15 น.	- แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ชักถาม อภิปราย ร่วมกันสรุป
	15.15 – 15.30 น.	- แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิง ปฏิบัติการ - แบบสอบถามความพึงพอใจ
	15.30 – 16.00 น.	- พิธีปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจาก
การประชุมเชิงปฏิบัติการ 1 วัน คือ วันที่ 29 สิงหาคม 2559 ณ ห้องประชุมโรงเรียน
เหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก มีผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งนี้ จำนวน 11
คน ประกอบด้วย ผู้วิจัย 1 คนผู้ร่วมวิจัย 10 คน และวิทยากรให้ความรู้ คือ นายบัณฑิต
ชุมแวงวาปี ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน 3 ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความ
เชี่ยวชาญด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในการจัดประชุม ปฏิบัติการ มีการดำเนินการ
ดังนี้

การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 29 สิงหาคม 2559 เริ่มตั้งแต่เวลา 08.30 น. ถึงเวลา 15.30 น. ก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการได้ให้ผู้ร่วมทำวิจัยได้ทำแบบทดสอบก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ และดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในภาคเช้าให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวปฏิบัติการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และแนวปฏิบัติการคัดกรองนักเรียน ในภาคบ่าย แนวปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน แนวปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา แนวปฏิบัติการส่งต่อนักเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ลักษณะการประชุมเป็นการบรรยาย ผู้เข้ารับการประชุมมีส่วนร่วมได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม นำเสนอผลงานและเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ซักถามปัญหาข้อสงสัยร่วมกันสรุป จากนั้นให้ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยทำแบบทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจการประชุมปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยนักเรียนและปิดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3 การนิเทศภายใน

ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้ประชุมวางแผนการปฏิบัติตรงงานการนิเทศภายใน หลังจากที่ได้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาให้คำแนะนำ หากทางแก้ไขและปรับปรุงปัญหาที่อาจเกิดขึ้น พร้อมทั้งให้กำลังใจกับครูซึ่งเป็นผู้วิจับและผู้ร่วมวิจับ เพื่อให้สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยกำหนดแผนการปฏิบัติงาน และปฏิทินภายใน โดยการแต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงาน ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายใน ในวันที่ 31 สิงหาคม 2559 และเริ่มดำเนินการนิเทศภายใน ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2559 ถึง วันที่ 7 ตุลาคม 2559 รายละเอียดดังตาราง 14 และตาราง 15

ตาราง 14 แผนการปฏิบัติงานการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการด
 ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม
 รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

วัน เดือน ปี	การดำเนินงาน/กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ/ผู้นิเทศ
31 ส.ค 2559	แต่งตั้งคำสั่งมอบหมายงาน ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนิเทศภายใน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
1 – 3 ก.ย 2559	กำหนดส่งแผนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย
5 ก.ย – 7 ต.ค 2559	นิเทศภายในเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้วิจัย นายปราโมทย์ คำเพชรดี
10 ต.ค 2559	ประชุมชี้แจงให้ข้อเสนอแนะ ชักถามปัญหาที่เกิดขึ้นการนิเทศภายใน	ผู้ร่วมวิจัยทุกคน ผู้นิเทศทุกคน

ตาราง 15 ปฏิทินการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแล
 ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ
1	5 กันยายน 2559	นายกิตติศักดิ์ ชาไมล์	สังเกตและนิเทศการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
2	6 กันยายน 2559	นางสมสมัย คำภูษา	สังเกตและนิเทศการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
3	8 กันยายน 2559	นางฤทัยรัตน์ จันอ่อน	สังเกตและนิเทศการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
4	9 กันยายน 2559	นาวิภาภรณ์ วงศ์ษา	สังเกตและนิเทศการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี

ตาราง 15 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ
5	12 กันยายน 2559	นางสาวณัฐ สุดา น้อยอาษา	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
6	15 กันยายน 2559	นางสาวสัตย์ บุษย์ โพธิรุท	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
7	16 กันยายน 2559	นางสาวดาริกา สลัดกลาง	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
8	19 กันยายน 2559	นางสาวมยุรี คำสิงห์	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
10	22 กันยายน 2559	นายอนุกุล เจริญท้าว	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
11	23 กันยายน 2559	นางสาว กาญจนา คำชาย	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
12	26 กันยายน 2559	นางพิสิษฐ์ โพธิ์นักษา	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
13	28 กันยายน 2559	นายอนุกุล เจริญท้าว	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี

ตาราง 15 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	กิจกรรมการนิเทศ	ผู้นิเทศ
14	30 กันยายน 2559	นางฤทัยรัตน์ จันอ่อน	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
15	3 ตุลาคม 2559	นางสมสมัย คำภูษา	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
16	5 ตุลาคม 2559	นางสาวณัฐ สุดา น้อยอาษา	สังเกตและนิเทศการ ดำเนินงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
17	6 ตุลาคม 2559	ผู้วิจัยและผู้ร่วม วิจัยทุกคน เสนอผลการ ดำเนินงาน	ระเมินผลการดำเนินงาน ร่วมกัน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี
18	7 ตุลาคม 2559	ผู้วิจัยและผู้ร่วม วิจัย	ประชุมวิเคราะห์สรุปผล การนิเทศและ ข้อเสนอแนะ	นายปราโมทย์ คำเพชรดี

การนิเทศภายใน เพื่อติดตามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนเครื่องมือที่ใช้ มี 1 ฉบับ ดังนี้ 1) แบบนิเทศการพัฒนาศักยภาพครู ในการ
ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่ากรนิเทศภายในจะมีการประชุมวิเคราะห์
ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขใน
ประเด็นที่เป็นปัญหาและการเพิ่มเติมในข้อเสนอแนะ และหลังจากการนิเทศภายในสิ้นสุด
จะมีการประชุมสรุปผลการนิเทศภายในสถานศึกษา และข้อเสนอต่างๆ ที่เป็นประโยชน์
ต่อไป

3. ผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21

ชั้นการสังเกตการณ์

3.1 การศึกษาดูงาน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ไปศึกษาดูงาน ที่โรงเรียนเซกา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ของคณะครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม
รัชมังคลาภิเษก ในวันที่ 19 สิงหาคม 2559 โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการศึกษา
ดูงาน รายละเอียดดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานของคณะครู โรงเรียน
เหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. ความสอดคล้องของกิจกรรม/เนื้อหาสาระกับ วัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน	4.18	0.04	มาก
2. รูปแบบ/เทคนิค การนำเสนอ/การบรรยาย ให้ความรู้/ การตอบข้อซักถาม	4.55	0.52	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของกิจกรรม/เนื้อหาในการศึกษาดูงาน	4.00	0.45	มาก
4. กิจกรรม/เนื้อหา และประโยชน์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.73	0.47	มากที่สุด
5. สถานที่ในการศึกษาดูงาน	4.09	0.30	มาก
6. ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน	3.82	0.40	มาก
7. อาหาร/ยานพาหนะ/การเดินทาง	4.36	0.50	มาก
8. การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	3.91	0.30	มาก
9. ความพึงพอใจโดยรวมต่อการศึกษาดูงาน	4.64	0.50	มากที่สุด
รวม	4.25	0.08	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานของคณะครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ คือ กิจกรรม/เนื้อหา และประโยชน์ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ความพึงพอใจโดยรวมต่อการศึกษาดูงาน รูปแบบ/เทคนิคการนำเสนอ/การบรรยายให้ความรู้/การตอบข้อซักถาม ระดับมาก 6 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับดังนี้ อาหาร / พาหนะ / การเดินทาง ความสอดคล้องของกิจกรรม/เนื้อหาสาระกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน สถานที่ในการศึกษาดูงาน ความเหมาะสมของกิจกรรมเนื้อหาในการศึกษางาน การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน สรุปผลจากการศึกษาดูงานในโรงเรียนเซกา คณะครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก มีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานอยู่ในระดับมาก

3.2 ผลจากการสัมภาษณ์ครู เกี่ยวกับการศึกษาดูงาน พบว่าครูเกิดความเข้าใจความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และครูมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงานในครั้งนี้ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...โรงเรียนแห่งนี้ มีครูผู้รับผิดชอบและดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วม และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดีวิทยา น่าจะนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปประยุกต์ใช้ต่อไป...”

(ณัฐสุดา น้อยอาษา, สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2559)

“... ได้ทราบถึงวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้นทางโรงเรียน มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่นการสังเกต การสัมภาษณ์ การออกเยี่ยมบ้าน...”

(พนิดา เทพคนดี, สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2559)

“...มีความประทับใจในการศึกษาดูงานในครั้งนี้ ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน น่าจะนำมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียนของเราได้...”

(มยุรี คำสิงห์, สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2559)

“...ทางโรงเรียนได้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลการดูแลช่วยเหลือนักเรียน...”

(สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2559)

“...ทางโรงเรียนได้ประชุมวางแผนการดำเนินงานดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียน โดยจัดตารางการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้ครูประจำชั้นทราบปัญหาที่แท้จริงของนักเรียน เพื่อจะได้ช่วยเหลือระบบการดำเนินงาน...”

(ณัฐสุดา น้อยอาษา, สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2559)

“...ทางโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบผลการดำเนินงานของทางโรงเรียน และแจ้งให้ทราบถึงปัญหาของนักเรียนเพื่อจะได้ร่วมมือกันแก้ปัญหากับทางโรงเรียนได้...”

(ชรินทร์ ยามดี, สัมภาษณ์, 23 สิงหาคม 2559)

สรุปผลจากการศึกษาดูงานในโรงเรียนเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ ครูมีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานอยู่ระดับมาก ครูเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่นำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก และครูมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงาน

3.3 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

3.3.1 การทดสอบความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบเพื่อวัดความรู้ความเข้าใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังแบบประเมินการประชุมเชิงปฏิบัติการ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	ทดสอบก่อนการประชุม (30 คะแนน)	ทดสอบก่อนการประชุม (30 คะแนน)	คะแนน พัฒนาการ
คนที่ 1	16	24	8
คนที่ 2	15	24	9
คนที่ 3	17	26	9
คนที่ 4	15	25	10
คนที่ 5	16	27	11
คนที่ 6	18	26	8
คนที่ 7	15	27	12
คนที่ 8	16	28	12
คนที่ 9	17	27	10
คนที่ 10	16	25	9
$\sum x$	177	286	109
\bar{x}	16.09	26.00	9.92
S.D.	0.94	1.34	1.45
ร้อยละ	53.64	86.67	33.03

จากตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ จากการทดสอบกลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 10 คน พบว่า ก่อนการประชุมเชิงปฏิบัติการ ระดับความรู้ความเข้าใจของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.09 คิดเป็นร้อยละ 53.64 ซึ่งอยู่ระดับพอใช้ ส่วนคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการเท่ากับ 33.03 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งรายบุคคลและโดยรวม ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทั้ง 11 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม

3.3.2 ผลการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 21 ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 18 ผลการสอบถามความคิดเห็น ด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายการประเมิน	ค่าสถิติ (N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ			
1.1 กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.45	0.52	มาก
1.2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.18	0.40	มาก
1.3 การพิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของโรงเรียน	3.91	0.83	มาก
1.4 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.00	0.45	มาก
1.5 การป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.27	0.47	มาก
1.6 การจัดทำระเบียบนักเรียน	4.45	0.52	มาก
1.7 การใช้แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.27	0.47	มาก
1.8 การวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อคัดกรอง	3.82	0.40	มาก
1.9 การจัดกิจกรรมโฮมรูม	3.82	0.40	มาก
1.10 การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	4.64	0.50	มากที่สุด
1.11 การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น	4.45	0.52	มาก
1.12 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน	4.55	0.52	มากที่สุด
1.13 การจัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	4.73	0.47	มากที่สุด
1.14 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.73	0.47	มาก
1.15 การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	3.55	0.52	มาก
1.16 การประสานงานกับผู้ปกครอง	3.64	0.50	มาก
1.17 การพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ	3.82	0.75	มาก
รวม	4.12	0.39	มาก

จากตาราง 18 จะเห็นได้ว่าผู้เข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความเห็นเกี่ยวกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) โดยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากที่สุด 3 ลำดับ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น

ตาราง 19 ความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายการประเมิน	ค่าสถิติ(N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 ระเบียบสะสม	4.64	0.50	มากที่สุด
1.2 ระเบียบประเมินพฤติกรรมนักเรียน	4.45	0.52	มาก
เฉลี่ย	4.55	0.01	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 วิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน	3.73	0.47	มาก
2.2 พิจารณาคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ของโรงเรียน	3.55	0.52	มาก
เฉลี่ย	3.64	0.04	มาก
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1 การจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.73	0.47	มากที่สุด
3.2 การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	4.64	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.68	0.26	มากที่สุด
4. การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา			
4.1 การปรึกษาให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น	3.55	0.52	มาก
4.2 การจัดกิจกรรมในห้องเรียน	3.73	0.47	มาก
4.3 การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	3.18	0.40	ปานกลาง
4.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.36	0.50	ปานกลาง
4.5 การจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือเพื่อน	3.55	0.52	มาก

ตาราง 19 ความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายการประเมิน	ค่าสถิติ(N=11)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
4.6 การสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน	3.64	0.50	มาก
เฉลี่ย	3.50	0.05	ปานกลาง
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 วิเคราะห์ พิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ	3.55	0.52	มาก
5.2 ประสานงานกับครูที่รับนักเรียนต่อ	3.91	0.45	มาก
เฉลี่ย	3.73	0.01	มาก
เฉลี่ยรวม	3.96	0.10	มาก

จากตาราง 19 พบว่า ครูมีความสามารถในการดำเนินงานกิจกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ คือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ระเบียบสะสม และค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ดังนี้ การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{X} = 4.68$) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.73$)

สรุปผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 สรุปได้ดังนี้

1. ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4)การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ปัญหา และ 5)การส่งต่อนักเรียน

2. ครูมีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...การประชุมเชิงปฏิบัติการในวันนี้ ได้รับความรู้ความเข้าใจ กระบวนการทำงานและขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียนอย่างมากขึ้น กว่าเดิม ...”

(อนุกุล ท้าวเจริญ, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2559)

“...ถ้าไม่ได้รับการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ คงไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบการดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน...”

(ดาริกา สลักกลาง, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม, 2559)

“...ความรู้ที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียนเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะทำให้เข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้อง...”

(วิภาภรณ์ วงศ์ษา, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2559)

“...จากการประชุมเชิงปฏิบัติการทำให้ครูทุกคน มีความตั้งใจและพร้อมใจกันที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือเหลือนักเรียน...”

(มยุรี คำสิงห์, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2559)

“...หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ แล้วทำให้ครูทุกคนเข้าใจ กระบวนการทำงานดีมากยิ่งขึ้น...”

(กาญจนา คำชาย, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2559)

“...การประชุมเชิงปฏิบัติการแม้ว่าจะเกิดความรู้ความเข้าใจแล้ว แต่เวลานำไปปฏิบัติจริง จะต้องมีส่วนช่วยเหลือคอบให้คำแนะนำช่วยเหลือ...”

(กิตติศักดิ์ ชามย์, สัมภาษณ์, 26 สิงหาคม 2559)

3.4 การนิเทศภายใน

การนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน มีเป้าหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้นิเทศ ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2559 ถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2559

3.4.1 ผลจากการสัมภาษณ์จากการนิเทศภายในของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) ส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน 4) การ

ป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน ดังนี้

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลจากการนิเทศ พบว่าผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล และมีกิจกรรมออกเยี่ยมบ้านนักเรียน เช่น ผลการเรียนรู้ สภาพครอบครัว พฤติกรรมการแสดงออกของแต่ละบุคคล เป็นต้น ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...เมื่อออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ทำให้รู้จักนักเรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น...”

(สมสมัย คำภุษา, สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2559)

“...ได้พบปะพูดคุยกับพ่อแม่ หรือผู้ปกครองของนักเรียน...”

(ฤทัยรัตน์ จันอ่อน, สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2559)

“...ได้เห็นสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน ทำให้รู้ข้อมูลและเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น...”

(วิจิตรา เกื้อชนสกุล, สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2559)

2) การคัดกรองนักเรียน ผลจากการนิเทศภายใน พบว่าผู้ร่วมวิจัยได้ทำการคัดกรองนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...หลังจากรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว ก็มาแยกกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา...”

(เบ็ญกาฬ ทองคำ, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2559)

“...เมื่อนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ ทำให้การคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น...”

(วิเชียร หมั่นศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2559)

“...นักเรียนกลุ่มปกติ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มเด็กมีปัญหา เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาเศรษฐกิจ...”

(วัลลภ เกื้อชนสกุล, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2559)

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผลจากการนิเทศภายในพบว่า ได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...ครูที่ปรึกษาจะมีการโฮมรูมนักเรียนตอนเช้าก่อนเรียนทุกวัน...”

(ชรินทร์ ยามดี, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2559)

“...โรงเรียนมีการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบพฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่โรงเรียน...”

(มยุรี คำสิงห์, สัมภาษณ์, 22 กันยายน 2559)

4) การป้องกัน การช่วยเหลือ และแก้ปัญหา ผลจากการนิเทศ

ภายในพบว่า ทางโรงเรียนยังดำเนินการจัดกิจกรรม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหาได้ไม่เต็มที่ ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ต่อไป

“...การจัดกิจกรรมเพื่อนที่ปรึกษา คือ ให้นักเรียนที่เป็นคณะกรรมการเพื่อนที่ปรึกษาได้ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษากับเพื่อนนักเรียนในห้องของตนเอง ครูยังต้องให้นักเรียนได้ให้ความสำคัญในกิจกรรมนี้มากยิ่งขึ้น...”

(สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2559)

“...โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้กับนักเรียน เช่น กิจกรรมการส่งเสริมการมีรายได้ให้กับนักเรียนระหว่างเรียน...”

(ฤทัยรัตน์ จันอ่อน, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2559)

“...โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมซ่อมเสริม ให้กับกลุ่มนักเรียนที่เรียนอ่อน และผลการเรียนไม่ค่อยดี...”

(ดาริกา สลัดกลาง, สัมภาษณ์, 3 ตุลาคม 2559)

5) การส่งต่อนักเรียน ผลจากการนิเทศภายใน พบว่าโรงเรียนบ้าน

นาดีวิทยา ได้มีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อภายในและภายนอก มีการส่งต่อภายในและภายนอก พร้อมให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น มีการนิเทศภายใน ประเมินผล สรุปผล รายงานการส่งต่อ และมีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...โรงเรียนมีการจัดตั้งเครือข่ายส่งต่อภายในและภายนอก...”

(สมสมัย คำภุษา, สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2559)

“...มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงไปยังฝ่ายปกครอง และฝ่ายแนะแนวได้หาทางช่วยเหลือต่อไป...”

(อนุกุล เจริญทำว, สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2559)

สรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า โรงเรียนได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังนี้ 1) มีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2) มีการคัดกรองนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดให้มีลานกีฬา 4) การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ครูสามารถดำเนินการได้ดีมาก แต่มีบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมเพื่อนช่วยเหลือระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง การจัดกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การดำเนินการยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร และ 5) มีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อภายในและภายนอก การส่งต่อภายในและภายนอกพร้อมให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น มีการนิเทศภายใน ประเมินผล สรุปผล รายงานการส่งต่อ และมีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ

3.4.2 ผลจากการนิเทศภายใน ผู้นิเทศได้ดำเนินการนิเทศภายใน ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2559 – 7 ตุลาคม 2559 สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. มีการให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ผู้ร่วมวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน
3. โรงเรียนมีแผนงาน / โครงการ เพื่อรองรับสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. ครูมีการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยวิธีหลากหลาย เช่น การเยี่ยมบ้าน ระเบียบสนทนา แบบประเมินผู้เรียน (SDQ) โดยใช้แบบสอบถามแบบทดสอบ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดตั้งกลุ่มผู้เรียน
5. มีการจัดกิจกรรมในการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา ด้วยวิธีการต่างๆ หลากหลาย เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา กิจกรรมโฮมรูม การให้ครูประจำชั้นดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการประชุมผู้ปกครอง และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น
6. นักเรียนตามกฎระเบียบของโรงเรียนมากขึ้น และได้รับความเอาใจใส่จากครูประจำชั้นมากยิ่งขึ้น

7. การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน ควรส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.4.3 ผลจากการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมประชุมสรุปผล ในวันที่ 10 ตุลาคม 2559 และมีมติร่วมกัน โดยกำหนดเกณฑ์รายการประเมินเป็นรายชื่อและโดยรวม จะต้องผ่าน เกณฑ์อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ที่ระดับ 3.50 ดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลจากการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ค่าสถิติ		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีหลากหลาย	3.45	0.52	ปานกลาง
1.2 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.64	0.50	มาก
1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	3.55	0.52	มาก
1.4 มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	3.64	0.50	มาก
รวม	3.57	0.01	มาก
2.การคัดกรองนักเรียน			
2.1 มีการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	3.45	0.52	ปานกลาง
2.2 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.55	0.52	มาก
2.3 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	3.64	0.50	มาก
2.4 มีการนำผลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนมาจัด สารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้	3.72	0.47	ปานกลาง
รวม	3.48	0.03	ปานกลาง

ตาราง 20 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าสถิติ		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละด้าน	3.55	0.52	มาก
3.2 มีการศึกษารูปแบบวิธีการตามความถนัดความสนใจ	3.45	0.52	ปานกลาง
3.3 มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็มความสามารถ	3.27	0.47	ปานกลาง
3.4 มีการติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	3.55	0.52	มาก
รวม	3.45	0.22	ปานกลาง
4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไข			
4.1 มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมและสื่อสารกับผู้ปกครอง	3.18	0.40	ปานกลาง
4.2 มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา	3.36	0.67	ปานกลาง
4.3 มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	3.06	0.54	ปานกลาง
4.4 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาได้รับการป้องกันช่วยเหลือแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	3.45	0.52	ปานกลาง
รวม	3.27	0.11	ปานกลาง
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 มีเครือข่ายและส่งต่อภายในและภายนอก	3.64	0.50	มาก
5.2 มีการส่งต่อภายใน/ภายนอกพร้อมช่วยเหลือเบื้องต้น	3.45	0.52	ปานกลาง
5.3 มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล รายงานผล การส่งต่อ	3.55	0.52	มาก
5.4 มีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ	3.36	0.52	ปานกลาง
รวม	3.50	0.01	มาก
เฉลี่ยรวม	3.47	0.09	ปานกลาง

จากตาราง 20 พบว่า สรุปผลจากการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการประเมินเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งต่อนักเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ตามลำดับดังนี้ การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหา

3.4.4 ผลจากการบันทึกวาระการประชุม ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ได้ร่วมกันประชุม ในวันที่ 11 ตุลาคม 2559 ณ ห้องประชุมโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สรุปผลการประชุมดังนี้

1. ผู้ร่วมวิจัย เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและกระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย
 - 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2) การคัดกรองนักเรียน
 - 3) การส่งเสริมและพัฒนา
 - 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ปัญหา
 - 5) การส่งต่อนักเรียน
2. ผู้ร่วมวิจัยทุกคน สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ แต่ผลที่ได้ไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ร่วมวิจัย
3. จากการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉลี่ยรวมยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ระดับ 3.50 ตามตาราง 19
4. ผู้ร่วมวิจัยส่วนมาก เห็นว่าระยะเวลาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนยังน้อย ผลของการประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมยังต่ำกว่าระดับ 3.50 ซึ่งเป็นระดับที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยในการประชุมร่วมกันกำหนดเกณฑ์ผ่านในวันที่ 11 ตุลาคม 2559 จึงต้องการในประเด็น
 - 1) รู้จักนักเรียนรายบุคคล
 - 2) การคัดกรองนักเรียน
 - 3) การส่งเสริมและพัฒนา
 - 4) การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ปัญหา
 - 5) การส่งต่อนักเรียน
 ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2559 พร้อมให้มีผู้นิเทศมาคอยให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด ดังรายละเอียดการประชุมดังนี้

“...มติที่ประชุมมีความเห็นวาระระยะเวลาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนน้อยเกินไป ควรขยายระยะเวลาในการดำเนินงานออกไปอีก เพื่อจะได้ปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่เป็นที่พอใจของคุณ...”

(กาญจนา คำชาย, บันทึกถายงานการประชุม, 2559)

“...ควรมีการประสานงานกับผู้ปกครอง และให้มีการ
ประชาสัมพันธ์ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม...”

(สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, บันทึกถายงานการประชุม, 2559)

“...มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน แต่ระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยเกินไป ผลที่ได้ออกมาจึงยังไม่เป็นที่
พอใจของครู...”

(มยุรี คำสิงห์, บันทึกถายงานการประชุม, 11 ตุลาคม 2559)

“...ระยะเวลาในการดำเนินงานยังน้อยอยู่ จึงทำให้ได้ผลไม่เป็นที่
พึงพอใจของคณะครูส่วนมาก...”

(กิตติศักดิ์ ชาไมล์, บันทึกถายงานการประชุม, 11 ตุลาคม 2559)

“...เห็นควรว่าจะต้องมีการปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่ยัง
บกพร่องอยู่ และต้องมีผู้รับผิดชอบอย่างใกล้ชิด...”

(ฤทัยรัตน์ จันอ่อน, บันทึกถายงานการประชุม, 11 ตุลาคม 2559)

4. การสะท้อนกลับ

ผลจากการดำเนินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เมื่อ
ดำเนินการพัฒนาตามแนวทาง 3 แนวทาง คือการศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ
และการนิเทศภายใน สามารถสะท้อนผลการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 1 รายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาดูงาน ดำเนินการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนเซกา วันที่
26 สิงหาคม 2559 เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยได้เห็นและศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนที่ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีบริบท
คล้ายคลึงกับโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก เพื่อนำระบบมาประยุกต์ใช้กับ
โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 21 โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบประเมิน
ความพึงพอใจ การศึกษาดูงาน และแบบสัมภาษณ์ สะท้อนผลการพัฒนาดังนี้

1.1 จากการสัมภาษณ์ครูเกี่ยวกับการศึกษาดูงาน พบว่าครูเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รูปแบบกิจกรรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก และครูมีความประทับใจเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาดูงาน

1.2 ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจการศึกษาดูงาน อยู่ในระดับมาก ดังตาราง 13

2. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ณ ห้องประชุมโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก ระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม 2559 เพื่อให้ผู้ร่วมวิจัยเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) รู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน พร้อมฝึกปฏิบัติในขณะที่เข้าประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนและหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ และแบบสัมภาษณ์ สะท้อนผลการพัฒนาดังนี้

2.1 ผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มมากขึ้น จากร้อยละ 53.64 เพิ่มเป็นร้อยละ 86.67 ดังตาราง 14

2.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย พบว่าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) รู้จักนักเรียนรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5) การส่งต่อนักเรียน แต่ยังคงขาดทักษะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงต้องการรับการนิเทศภายในจากผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญด้านระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. การนิเทศภายใน ดำเนินการหลังจากผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศในระหว่าง วันที่ 5 กันยายน 2559 – 7 ตุลาคม 2559 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างผู้นิเทศ ผู้วิจัย และผู้ร่วมวิจัย โดยผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน สะท้อนผล

การพัฒนา ดังนี้

3.1 จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน อาทิ 1)มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย 2)มีการคัดกรองข้อมูลนักเรียน แยกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา แต่ครูยังสับสนในการแยกกลุ่มของนักเรียนบ้างเล็กน้อย 3)มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง การจัดให้มีลานกีฬา แต่เห็นควรมีการส่งเสริมนักเรียนด้านการพัฒนา ให้นักเรียนมีรายได้เพิ่มระหว่างเรียน สำหรับนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาด้านครอบครัวยากจน 4)มีการจัดตั้งเครือข่ายนักเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเหลือระหว่างกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง มีการจัดกิจกรรมเรียนซ่อมเสริม มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง แต่อยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และ 5)มีการจัดตั้งเครือข่ายการส่งต่อภายในและภายนอก มีการส่งต่อภายในและภายนอก พร้อมให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น มีการนิเทศภายใน ประเมินผล สรุปผล รายงานการส่งต่อ และมีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ

3.2 จากการประเมินกรณีศึกษาภายใน พบว่า 1)โรงเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ได้ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2)โรงเรียนได้ให้ความรู้ความเข้าใจ และสร้างความสำคัญ เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้แก่ผู้ร่วมวิจัย ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน 3)โรงเรียนมีแผนงาน/โครงการเพื่อรองรับสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4)ครูมีการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยวิธีหลากหลาย เช่น การเยี่ยมบ้าน ระเบียบสะสม แบบประเมินผู้เรียน (SDQ) โดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ มีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดตั้งกลุ่มผู้เรียน 5)มีการจัดกิจกรรมในการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ด้วยวิธีการต่างๆหลากหลาย เช่น การส่งเสริมให้นักเรียนเล่นกีฬา กิจกรรมโฮมรูม การให้ครูประจำชั้นดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีการประชุมผู้ปกครอง และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโรงเรียนมากยิ่งขึ้น 7)การนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้กับโรงเรียน ควรส่งเสริมให้โรงเรียนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3.3 ผู้ร่วมวิจัยต้องการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวงรอบที่ 2 เพื่อแก้ไขในส่วนที่ยังไม่ผ่านการประเมินจากผู้นิเทศและผู้ร่วมวิจัย

3.4 เนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนน้อย ถึงแม้ว่าผลการประเมินรายข้ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ข้อ 1)การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล 2)การส่งต่อนักเรียน ผ่านการประเมินแล้ว แต่การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยต้องการที่จะพัฒนา ปรับปรุงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ 1)การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4)การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5)การส่งต่อนักเรียน

3.5 มติการประชุมให้ผู้ร่วมวิจัยทุกคน ไปปรับปรุงการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในหัวข้อทุกหัวข้อ ตั้งแต่ ได้แก่ 1)การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4)การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5)การส่งต่อนักเรียน เพื่อให้ได้การพัฒนาดีขึ้นกว่าเดิมใน ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 16 ธันวาคม 2559 โดยมีผู้นิเทศคอยให้ คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

สรุปการสะท้อนผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 เขต 2 ในวงรอบที่ 1 โดยใช้แนวทาง 3 แนวทาง ประกอบด้วย การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สรุปได้ว่าครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และจากการ ประเมินการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ผลของการประเมินการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมยังต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยใน การประชุมร่วมกันกำหนดเกณฑ์ผ่าน ในวันที่ 26 สิงหาคม 2559 จึงต้องการและเต็มใจให้ มีการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในวงรอบที่ 2 ในประเด็น 1)การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2)การคัดกรองนักเรียน 3)การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4)การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา และ 5)การส่งต่อนักเรียน ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 16 ธันวาคม 2559 พร้อมให้มีผู้นิเทศมาคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

การดำเนินงานในวงรอบที่ 2

ในการดำเนินงานวงรอบที่ 2 ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ชั้นวางแผน

ในชั้นวางแผนก่อนการดำเนินการปฏิบัติการในวงรอบที่ 2 ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย ประชุมระดมสมอง เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า จุดด้อยที่ต้องพัฒนาคือ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา และการส่งต่อนักเรียน โดยกำหนดแผนการนิเทศอย่างใกล้ชิดกับผู้ร่วมวิจัยทุกคน ที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยนายปราโมทย์ คำเพชรดี ผู้อำนวยการโรงเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก ทำหน้าที่นิเทศให้คำแนะนำ จำนวน 14 ครั้ง

2. ชั้นการปฏิบัติการ

ลงมือปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายใน เพื่อให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ให้กับผู้ร่วมวิจัยที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน เพื่อแก้ไขและพัฒนา จุดอ่อนใน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2559 โดยนิเทศภายใน และดำเนินการสรุปผลการวิจัยในวงรอบที่ 2 ในวันที่ 16 ธันวาคม 2559 รายละเอียดตามตารางที่ 21

ตาราง 21 กำหนดการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในวงรอบที่ 2

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
1	1 พฤศจิกายน 2559	นางนครไทย คำเพชรดี	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
2	3 พฤศจิกายน 2559	นางพนิดา เทพคนดี	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
3	7 พฤศจิกายน 2559	นางฤทัยรัตน์ จันอ่อน	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
4	9 พฤศจิกายน 2559	นางสมสมัย คำภูษา	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
5	10 พฤศจิกายน 2559	นายกิตติศักดิ์ ซาไมล์	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	

ตาราง 21 (ต่อ)

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
6	14 พฤศจิกายน 2559	นางสาวณัฐสุดา น้อยอาษา	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
7	16 พฤศจิกายน 2559	นางสาวลัดตบุษย์ โพธิ์รุท	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
8	18 พฤศจิกายน 2559	นายไพฑูรย์ อินธิจักร	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
9	21 พฤศจิกายน 2559	นางสาวมยุรีย์ คำสิงห์	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
10	23 พฤศจิกายน 2559	นายชรินทร์ ยามดี	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
11	25 พฤศจิกายน 2559	นางวิภาภรณ์ วงศ์ษา	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
12	1 ธันวาคม 2559	นางสาวดาริกา สลักกลาง	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
13	7 ธันวาคม 2559	นางกาญจนา คำชาย	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	
14	15 ธันวาคม 2559	นายอนุกุล เจริญท้าว	นายปราโมทย์ คำเพชรดี	

สรุปผลการวิจัยในวงรอบที่ 2 ในวันที่ 16 ธันวาคม 2559

3. ขั้นตอนการสังเกต

จากการนิเทศภายในให้ความช่วยเหลือตามแผนอย่างต่อเนื่อง
ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผลจากการประเมิน ดำเนินการหลังจากการนิเทศภายในอย่าง
ใกล้ชิดจากผู้นิเทศ ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึงวันที่ 16 ธันวาคม 2559 ผู้ร่วม
วิจัยดำเนินการประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ผลดังตาราง 22

ตาราง 22 ผลจากการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในวงรอบที่ 2

รายงานการประเมิน	ค่าสถิติ (N=1)		แปลความ
	\bar{X}	S.D	
1.การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีหลากหลาย	4.18	0.60	มาก
1.2มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.00	0.45	มาก
1.3มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	3.82	0.40	มาก
1.4มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	3.91	0.30	มาก
รวม	3.98	0.13	มาก
2.การคัดกรองนักเรียน			
2.1มีการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด	3.73	0.47	มาก
2.2มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.91	0.54	มาก
2.3มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	3.82	0.40	มาก
2.4มีการนำผลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนมาจัดสารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้	3.64	0.50	มาก
รวม	3.77	0.06	มาก
3.การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน			
3.1มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละด้าน	4.45	0.52	มาก
3.2มีการศึกษารูปแบบวิธีการตามความถนัดความสนใจ	4.09	0.54	มาก
3.3มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็มความสามารถ	4.18	0.60	มาก
3.4มีการติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง	4.27	0.47	มาก
รวม	4.25	0.22	มาก

ตาราง 22 (ต่อ)

รายงานการประเมิน	ค่าสถิติ (N=1)		แปลความ
	\bar{X}	S.D	
4.การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหา			
4.1 มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้นการจัดกิจกรรม ซ่อมเสริมและสื่อสารกับผู้ปกครอง	4.36	0.50	มาก
4.2 มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้องกับ สภาพปัญหา	4.73	0.47	มากที่สุด
4.3 มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	4.55	0.52	มากที่สุด
4.4 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาได้รับการป้องกัน ช่วยเหลือแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	4.45	0.52	มาก
รวม	4.52	0.03	มากที่สุด
5.การส่งต่อนักเรียน			
5.1มีเครือข่ายและส่งต่อภายในและภายนอก	3.82	0.40	มาก
5.2มีการส่งต่อภายใน/ภายนอกพร้อมช่วยเหลือเบื้องต้น	3.65	0.50	มาก
5.3มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล รายงานผลการส่งต่อ	3.82	0.40	มาก
5.4มีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ	3.73	0.47	มาก
รวม	3.75	0.05	มาก
เฉลี่ยรวม	4.06	0.08	มาก

จากตาราง 22 พบว่า การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ
ดังนี้ การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การรู้จัก
นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

จากการนิเทศภายใน การพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 กันยายน 2559 ถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2559 ได้ดำเนินการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีผลการพัฒนาเพิ่มขึ้น ดังตาราง 23

ตาราง 23 การเปรียบเทียบผลการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 วงรอบที่ 1 และ วงรอบที่ 2

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}		เพิ่มขึ้น
	วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2	
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1.1 มีการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลด้วยวิธีหลากหลาย	3.45	4.18	0.73
1.2 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.64	4.00	0.36
1.3 มีการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล	3.55	3.82	0.27
1.4 มีการนำข้อมูลไปใช้ส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือนักเรียน	3.64	3.91	0.27
รวม	3.57	3.98	0.41
2. การคัดกรองนักเรียน			
2.1 มีการคัดกรองนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด	3.45	3.73	0.28
2.2 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนครบทุกคน	3.55	3.91	0.36
2.3 มีการสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเป็นระดับชั้น	3.64	3.82	0.18
2.4 มีการนำผลที่ได้จากการคัดกรองนักเรียนมาจัดสารสนเทศ ระดับสถานศึกษาและนำไปใช้	3.27	3.64	0.37
รวม	3.48	3.77	0.29

ตาราง 23 (ต่อ)

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย \bar{X}		เพิ่มขึ้น
	วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2	
3. การส่งเสริมและพัฒนาักเรียน			
3.1 มีการศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละด้าน	3.55	4.45	0.90
3.2 มีการศึกษารูปแบบวิธีการตามความถนัด	3.45	4.09	0.64
3.3 มีการส่งเสริมให้นักเรียนแสดงออกเต็ม ความสามารถ	3.27	4.18	0.91
3.4 มีการติดตาม เก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ	3.55	4.27	0.72
รวม	3.45	4.25	0.80
4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหา			
4.1 มีการวางแผนการให้คำปรึกษาเบื้องต้นการจัด กิจกรรมซ่อมเสริมและสื่อสารกับผู้ปกครอง	3.18	4.36	1.18
4.2 มีกิจกรรมป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขที่สอดคล้อง กับสภาพปัญหา	3.36	4.73	1.37
4.3 มีการติดตามผลการดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง	3.09	4.55	1.46
4.4 นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/กลุ่มมีปัญหาได้รับการป้องกัน ช่วยเหลือแก้ไขให้มีพฤติกรรมดีขึ้น	3.45	4.45	1.00
รวม	3.27	4.52	1.25
5. การส่งต่อนักเรียน			
5.1 มีเครือข่ายและส่งต่อภายในและภายนอก	3.64	3.82	0.18
5.2 มีการส่งต่อภายใน/ภายนอกพร้อมช่วยเหลือ เบื้องต้น	3.45	3.64	0.19
5.3 มีการติดตาม ประเมินผล สรุปผล	3.55	3.82	0.27
5.4 มีการปรับปรุงการส่งต่ออย่างเป็นระบบ	3.36	3.73	0.37
รวม	3.50	3.75	0.25
เฉลี่ยรวม	3.25	4.05	0.80

จากตาราง 23 พบว่า การเปรียบเทียบผลการประเมินการดำเนินงานของครูโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 วงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 โดยรวมมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น

3.2 จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มเติม ในวงรอบที่ 2 ในประเด็นที่ยังพบปัญหา พบว่าผู้ร่วมวิจัยสามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นที่น่าพึงพอใจมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนรายบุคคล ผู้ร่วมวิจัยได้มีวิธีการรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย และมีการศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลละเอียดเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม

2. การคัดกรองนักเรียน หลังจากที่ได้มีการนิเทศภายใน เพื่อติดตามการดำเนินงานในวงรอบที่ 2 พร้อมทั้งให้ความรู้ในการคัดแยกกลุ่มนักเรียน แยกออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา เพิ่มเติม พบว่าครูมีการคัดกรองกลุ่มนักเรียนได้ถูกต้อง ดังรายละเอียด จากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ทำให้สามารถคัดกรองแยกแยะนักเรียนได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น...”

(กิตติศักดิ์ ชาโหมล์, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2559)

“...การคัดกรองนักเรียนโดยแบ่งกลุ่มอย่างชัดเจนนั้น ทำให้การแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ตรงจุด...”

สมสมัย คำภูษา, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2559)

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หลังจากโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมโฮมรูม พบว่า นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากที่ขาดเรียนบ่อย ไม่สนใจในการเรียน มีการพัวพันกับสิ่งเสพติด หันมาเล่นกีฬา สนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น กลุ่มนักเรียนเกิดความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีกลมเกลียวกันมากขึ้น ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านกีฬา ทำให้ได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงมากขึ้น...”

(พนิตา จันมี, สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2559)

“...การจัดกิจกรรมในเวลาเรียน ทำให้นักเรียนหันมาสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น...”

(สมสมัย คำภูษา, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2559)

“...การที่ครูหันมาให้ความสนใจ ช่วยแก้ปัญหา กับกลุ่มมีปัญหา ด้านการขาดเรียนบ่อย ส่งผลให้นักเรียนไม่ขาดเรียนเหมือนเดิม...”

(มยุรี คำสิงห์, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2559)

4. การป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา หลังจากดำเนินการจัดตั้งเครือข่าย นักเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม ในวงรอบที่ 2 ได้มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองมากขึ้น ดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...ทางโรงเรียนได้มีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองได้ทราบมากขึ้น...”

(แสงจันทร์ วาดเมือง, สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2559)

“...ได้มีการประสานกับผู้นำท้องถิ่นในการช่วยดูแลสอดส่องพฤติกรรมนักเรียนมากยิ่งขึ้น...”

(อนุกุล เจริญท้าว, สัมภาษณ์, 20 พฤศจิกายน 2559)

5. การส่งต่อนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมังคลาภิเชก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีการส่งต่อภายใน โดยส่งต่อนักเรียนที่ไปยังฝ่ายปกครอง มีการว่ากล่าวตักเตือน โดยการแจ้งผู้ปกครองให้มารับทราบปัญหา และหาทางแก้ไขปัญหาคือช่วยกันดังรายละเอียดจากการสัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

“...ยังมีนักเรียนบางคนที่ติดเกมและไม่เข้าเรียนเป็นประจำ ได้มีการประสานผู้ปกครองให้คอยติดตาม รวมทั้งครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ให้ความสนใจนักเรียนกลุ่มนี้ ทำให้นักเรียนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมดีขึ้น...”

(สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2559)

“...เนื่องจากทุกฝ่ายให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี จึงทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ เป็นที่พึงพอใจในระดับเริ่มต้น...”

(กิตติศักดิ์ ซาไมล์, สัมภาษณ์, 13 ธันวาคม 2559)

4. ขั้นตอนการสะท้อนกลับ

ผลจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในวงรอบที่ 2 ดำเนินการพัฒนาโดยการนิเทศภายในอย่างใกล้ชิด จากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย สามารถสะท้อนผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 รายละเอียดดังนี้

การนิเทศภายใน ดำเนินการระหว่าง วันที่ 1 พฤศจิกายน 2559 ถึง วันที่ 16 ธันวาคม 2559 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้นิเทศ และผู้ร่วมวิจัย ซึ่งผู้วิจัยมีมติให้ ผู้ร่วมวิจัยทุกคน ดำเนินงานระบบการดูแลนักเรียนในส่วนที่บกพร่อง และในส่วนที่ตนต้องการพัฒนาสะท้อนผลการพัฒนาดังนี้

1. จากผลการประเมินการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ดังตาราง 19
2. ผู้ร่วมวิจัย สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ และมีความพึงพอใจในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ผลการเปรียบเทียบการประเมินดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 ผลการพัฒนาจาก ($\bar{X} = 3.45$) เพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.05$) ผลการพัฒนาเฉลี่ยเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 0.06$)

สรุปผลการพัฒนาศักยภาพครู ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเหล่าคามพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ตามขั้นตอนระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน โดยการใช้นแนวทาง การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน สรุปได้ว่า สามารถพัฒนากลุ่มเป้าหมาย ทั้ง 10 คน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการช่วยเหลือแก้ไข ตรงตามความต้องการ จากการสังเกตนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา สามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

เช่น 1) ผู้เรียนที่ไม่สนใจการเรียน หันมาสนใจการเรียนมากยิ่งขึ้น 2) ผู้ที่ขาดเรียนบ่อย เข้าเรียนตามปกติ 3) ผู้ที่มีปัญหาด้านสารเสพติด มีพฤติกรรมเสี่ยงลดลง และ 4) ผลการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น 5) ครูได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยมีความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากยิ่งขึ้น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี